

plusklas 6 update 15 oktober 2020

We hebben een goede start gemaakt. We hebben een levendige gezellige groep, die ook hard kan werken. Rekening houden met elkaar in de pauze is nog wel een aandachtspunt bij een paar jongens. Daar werken we aan.

In deze update sta ik vooral stil bij de lessen in projecttijd. Verder vertel ik iets over spellen in de plusklas.

PROJECT

- evenwicht

In de project tijd hebben we twee lessen besteed aan onderzoekjes naar evenwicht. In de eerste les ging het vooral over wat er in je lijf gebeurt, in de tweede les keken we meer natuurkundig naar evenwicht

Eerste les: de kinderen kregen in groepjes een aantal kleine opdrachten: staan met je voeten naast elkaar, staan op een kussen met je voeten naast elke, daarna hetzelfde met je ogen dicht, en tenslotte ook nog met je armen langs je lijf. In elk groepje kwam ieder kind aan bod.

De opdracht: als je aan de beurt bent let je goed op wat je voelt. Als een ander kind uit je groepje aan de beurt is kijk je goed wat er gebeurt.

We ontdekten dat er twee informatiebronnen zijn voor je gevoel van evenwicht: aan de ene kant 'voelen' (spieren, stand van je lichaam, evenwichtsorgaan) aan de andere kant 'zien'.

We sloten de les af met een denkvraag: hoe komt het dat veel mensen duizelig worden in een 'scheef huis' zoals je dat in sommige pretparken vindt? En wie denk je dat dan er meer last heeft van duizeligheid kleine kinderen of volwassenen?

Tweede les: De kinderen moesten proberen om overeind te blijven in de volgende situatie: Met je hoofd, arm en voet helemaal tegen de muur gedrukt, en dan de voet die niet tegen de muur staat optillen..... Dat kan niemand! Vervolgens leerden de kinderen het begrip zwaartepunt, en wat dat met dit proefje te maken had. Daarna gingen we ons eigen zwaartepunt onderzoeken:

De kinderen moesten met hun gezicht naar de muur, recht als een plank gaan staan. Handen tegen de muur en dan langzaam naar voren tot je met je hoofd tegen de muur staat. Dan handen los.

Onderzoek: hoever staan je voeten bij de muur vandaan als het nog nét lukt om, zondern een 'zetje' los te komen van de muur?

- ACP-denken

We hebben weer twee lessen gedaan in de lessenserie over de drie manier van denken. Omdat er nieuwe kinderen in deze groep zitten geef ik hieronder de achtergrond informatie die ik vorig jaar ook gaf. Dat doe ik in blauw, zodat u weet waar u verder kunt lezen als deze informatie al bekend is.

De theorie

Prof. Robert J. Sternberg is iemand die veel studie heeft gedaan op het gebied van hoogbegaafdheid. In zijn boek 'Teaching for Successful Intelligence' (2000) onderscheidt hij drie soorten intelligent gedrag:

- Analytische intelligentie.

Deze wordt vooral aangesproken in schoolse situaties. Het gaat hierbij om inzicht, logisch redeneren, hoofd- en bijzaken onderscheiden, overzicht bij complexe opdrachten, vermogen om te evalueren. Dit is ook de intelligentie die bij de meeste IQ-tests gemeten wordt.

- Creatieve intelligentie.

Hier gaat het om dingen als associëren en brainstormen, flexibel denken en inlevingsvermogen, originaliteit en vormgeving. Meestal worden deze vaardigheden gekoppeld aan de 'creatieve vakken' op school, maar het creatieve denkvermogen speelt ook een grote rol in wetenschap, kunst, probleemoplossend vermogen en samenwerking met anderen.

- Praktische intelligentie.

Dit is het vermogen om wat je bedacht hebt ook concreet te maken in een waardevol product. Dat kan een werkstuk zijn dat op tijd wordt ingeleverd, of een geslaagde bankroof (.....), een diploma of een beeldhouwwerk dat uiteindelijk op het plein staat. Doelgericht werken, plannen, doorzettingsvermogen, kennis van de eigen sterke en zwakke kanten, maar ook teamwork en overtuigingskracht zijn aspecten van praktische intelligentie. In de lessen van dit project kop nog een ander aspect van praktische intelligentie aan bod: omgang met materiaal. Het vermogen om het idee in je hoofd vorm te geven in een (weerbarstig) materiaal.

Hoe ziet dit eruit in de plusklas?

In de groepen 5 t/m 8 krijgen de kinderen groepsopdrachten waarbij meestal een 'probleem' opgelost moet worden. De kinderen leren al doende wat de drie manieren van denken inhouden, welke zij in verschillende situaties gebruiken en welke bij hen sterker en minder sterk is. Hierbij is het samen oplossen van het probleem even belangrijk als het reflecteren en evalueren. Er is altijd ruim aandacht voor het nabespreken en daarna vastleggen van belangrijke punten op het evaluatieblad. Er zit een toenemende moeilijkheidsgraad in. In groep 7 en 8 komt het accent te liggen op het bewust inzetten van bepaalde manieren van denken en het toepassen en oefenen van het geleerde in situaties buiten de plusklas (transfer).

Les 1 Introductie en eerste opdracht.

In de eerste les heb ik de drie manieren van denken bij de kinderen geïntroduceerd. Niet op de manier zoals u hierboven heeft kunnen lezen, maar met voorbeelden en een soort samenvatting: wat voor vragen horen bij de drie manieren van denken?

Analytisch:

Klopt dit?

Weten we het goed?

Wat is precies de opdracht?

Wat weten we wel en wat niet?

Wat is goed/fout aan een plan?

Creatief:

Kunnen we op een nieuwe manier iets anders bedenken?

Kunnen we iets nieuws verzinnen?

Wat is leuk, spannend, grappig, ongewoon?

Wat is er allemaal mogelijk?

Praktisch:

Hoe maken we onze plannen zó dat het werkt?

Wat weten we van het materiaal?

Hoe werkt het?

Welk plan gaat lukken?

Hoe lossen we het op als het niet goed werkt?

Eerste les: storingsformulier papieren vliegtuigjes

Opdracht: maak een storingsformulier voor papieren vliegtuigjes (manier van denken analytisch)

De kinderen kregen een blad met een stappenplan voor het vouwen van twee verschillende papieren vliegtuigjes. Opdracht 1 was om aan de hand van dat stappenplan een vliegtuigje te vouwen (analytisch denken en ruimtelijk inzicht). Ze mochten ook een eigen model vouwen.

Vervolgens mochten ze de vliegtuigjes testen. Het doel was om het vliegtuigje zoveel mogelijk tegen het midden van het whiteboard te laten botsen. De kinderen zelf stonden op zo'n 6 meter bij het bord vandaan. Ze moesten goed kijken naar de vlucht van hun vliegtuig en naar die van de anderen.

Na de testvluchten moesten er tweetallen gemaakt worden. Kinderen met minder geslaagde vliegtuigen mochten kiezen met wie ze wilden samenwerken. Vervolgens werd er goed gekeken naar de 'storings' (bijvoorbeeld, vliegt als een kurkentrekker, afwijking naar links of rechts, duikt naar beneden). Vervolgens moesten ze bedenken waar het aan lag en hoe ze de storing op konden lossen.

De tweetallen maakten nieuwe vliegtuigjes. Die konden ze uittesten. Zo konden ze storings vinden, oplossingen uitproberen en tenslotte een vliegtuigje vouwen voor de wedstrijd.

Het leuke was, dat we in de les zelf gelijk een praktische toepassing van het storingsformulier hadden. Er was een brandoefening. Toen we weer binnen zaten, bespraken we wat er goed ging en wat beter kon. Ik vertelde de kinderen dat alle leerkrachten een formulier invulden na de oefening... een storingsformulier!

Tweede les: heel houden dat ei

Dit is een van de favoriete lessen uit deze reeks. U heeft gisteren de foto's kunnen zien.

In groepjes van 3 of vier bedenken de kinderen hoe ze een ei kunnen beschermen bij een val uit het raam van het lokaal. We zitten op de eerste verdieping en een klaslokaal is wel wat hoger dan een kamer van een gewoon huis, dus dat is een flinke hoogte. De kinderen geloofden eerst niet dat dit kon, maar ze gingen de uitdaging enthousiast aan.

Eerst: de materialen.

Praktisch: wat weet je van de eigenschappen van de materialen?

Dan de plannen:

Creatief Bedenk meerdere oplossingen, wees niet tevreden met het eerste wat je bedenkt.

Analytisch beoordeel de plannen op sterke en zwakke kanten

Praktisch van ideeën komen tot het maken van een eivanger, samenwerking: taken goed verdelen, tijd in de gaten houden.

En twee van de drie groepjes konden nadat het ei uit het raam gegooid was met een heel ei naar boven komen!

SPELLEN

Spellen hebben een vaste plek in de plusklas.

Allereerst de denkspellen aan het begin van de les. De kinderen spelen dan individueel een denkspel dat ze zelf gekozen hebben. De eerste twee weken mogen ze verschillende spellen uitproberen om in de derde week een spel te kiezen dat ze helemaal uit gaan spelen.

De kinderen kunnen de uitdaging dus aangaan met een spel naar eigen keuze (tegemoetkoming aan behoefte aan autonomie, en een hoge motivatie bij het beginnen aan de opdracht). Dit spel moeten ze wel helemaal uitspelen! Dat betekent doorzetten, want bij ieder spel komen de kinderen wel momenten tegen het lijkt dat een puzzel niet op de lossen is.

Flashpoint

In groep 5 en 6 spelen we een aantal keer het spel Flashpoint. Dit is een coöperatief spel. Dat betekent dat je niet tegen elkaar speelt, maar met z'n allen samenwerkt om te winnen 'van het spel'. Bij Flashpoint zijn de kinderen een team brandweerlieden. Er staat een huis in brand en er zijn tien mensen binnen.....

Dit spel kun je heel makkelijk spelen met meer spelers dan er brandweerlieden in het spel zijn, want bij ieder beurt moet je met z'n allen overleggen wat op dat moment het beste is om te doen. Welke strategie moet je nu gebruiken? Wie doet wat?

Elke brandweerman heeft een bepaald specialisme, en sommige specialisten kunnen andere dingen juist weer minder goed.

En er zijn twee dingen om in de gaten te houden: de brand moet geblust worden, of in ieder geval binnen de perken gehouden worden, en de mensen moeten gered worden.

Je hebt het spel gewonnen als je 7 'personen van aandacht' gered hebt.

Je verliest als er drie slachtoffers in de brand zijn gekomen of als het huis te erg beschadigd is geraakt. Spannend!

Het spel heeft verschillende moeilijkheidsgraden, dus het verveelt nooit!

Winnen en verliezen

We spelen ook met enige regelmaat spellen waarbij je wel tegen elkaar speelt. Voor sommige kinderen heel nuttig om te leren omgaan met winnen en verliezen.

Op dit moment spelen we het spel Franks Zoo. Heel leuk om te zien hoe de kinderen langzamerhand steeds meer tactiek in het spel gebruiken.

Marco Elsenbroek